

[Qvist Jørgensen]

den art er kommet fra radikalt orienterede mennesker.

I 1975 tegnede forfatteren Ole Lund Kirkegaard i sin meget læste bog »Gummitarzan« et billede af en bibliotekar og hendes skranke, der var udstyret med følgende manende råd: »Lån bøger, mens det er gratis«. Det var forhåbentlig ikke billedet af fremtiden, Ole Kirkegaard tegnede. Man morede sig i øvrigt meget over det dengang. Det gør vi ikke længere.

Den radikale kulturminister vil nu indføre brugerbetaling – eller rettere sagt dobbeltbetaling – for dele af mange bibliotekers almindelige service. Ministeren foreslår, at kommunerne får mulighed for at opkræve vederlag for udlån af musikbærende materialer og videogrammer samt for særlige serviceydelser.

Hvis dette vedtages, er jeg meget bange for, at vi for alvor er inde på en glidebane, der meget hurtigt leder os uafvendeligt til Kirkegaards spådom: Lån bøger, mens det er gratis.

Dette er min mest alvorlige og principielle grund til at sige nej til forslaget. Vi er skuffede over kulturministeren, skuffede over, at den radikale minister ikke kunne eller ville stå distancen. Vi er skuffede over og betænkelige ved hovsaløsninger vedrørende ophavsretsændringen. Det er en ændring, som vi skal kigge på igen, og som vi har kigget på tidligere, og vi synes egentlig, at det havde været mere på sin plads at have taget det med dér.

Vi er også meget skuffede over, at ministeren ikke har vist forståelse for, at vi i en moderne teknologitid med naturlighed kan anvende andre medier til at opnå store kulturelle oplevelser end netop det trykte massemedium bogen. Andre medier: plader, bånd, video, plakater osv. kan give de samme oplevelser. Disse nye medier kan lede frem til bogen, og omvendt kan bogen lede til nye og anderledes oplevelser med de andre medier. Hvorfor skal de så ikke behandles som bøgerne? Er vi så fattige og kulturpolitisk enøjede? Jeg mener, svaret er nej.

Jeg kan godt se, at ministeren er klar over, at man ikke bare kan gå fra et låne- til et lejeprincip, uden at det får konsekvenser for ophavsretsindehaverne. Forslaget viser dog ikke præcis, hvad man egentlig havde forestillet sig at prisen skulle være for at gå over til lejeprincipet.

Jeg tror ikke, at lejeafgiften vil kunne dække kommunernes forventede manko. Jeg må i øv-

rigt i korthed sige, at så vidt jeg kan se på forslaget, overlades det til kommunerne at skrabe de 32,2 mio. kr. om året sammen gennem brugerbetaling, mens staten scorer gevinsten ved at undlade at udbetale dem i bloktilskud. Det kan kun gøres i kommuner, der har andet end trykte materialer, og det giver anledning til flere spørgsmål. Vil de kommuner, som ikke har andet end trykte materialer, miste deres del af bloktilskuddet? Der var meget andet, der skulle siges, men det må vi tage i udvalget.

Jeg håber, det fremgår klart og tydeligt, at vi synes, det er et dårligt forslag. Hvis ministeren havde nøjedes med at komme med noget om edb-søgning, ville vores stemme nok have lydt noget anderledes.

Eva Møller (KF):

Jeg vil indledningsvis til såvel hr. Qvist Jørgensen som til alle i biblioteksverdenen sige, at også hvis dette lovforslag vedtages, er det gratis at låne bøger på biblioteket. Vi hører altid, at nu skal det koste penge at låne bøger på biblioteket, det har regeringen fremsat lovforslag om. Det er ikke sandt.

Jeg skal også sige, at der ikke er tale om dobbeltbetaling, hvis dette lovforslag vedtages. Der er tale om, at hvis dette lovforslag ikke vedtages, skal vi finde de 32 mio. kr. et andet sted på budgettet; vi skal hæve skatterne, eller vi skal spare et andet sted. Vi mangler 32 mio. kr. for at få tingene til at hænge sammen, så der er bestemt ikke tale om hverken dobbeltbetaling, eller at det ikke længere er gratis at låne bøger på bibliotekerne.

Når dette er sagt, vil jeg sige, at Det Konservative Folkeparti naturligvis kan støtte det foreliggende lovforslag. Vi finder det rigtigt, at man med lovforslaget på en række områder øger kommunernes frihedsmuligheder. Det gør man ved at ophæve loftet for det beløb, man skal betale, hvis man afleverer bøger og andet materiale for sent. Det gør man ved ikke længere at kræve, at bibliotekslederne skal være heldtidsansatte.

Det sidste ønskede Det Konservative Folkeparti også, da vi sidst behandlede biblioteksloven, idet vi ikke dengang og heller ikke nu synes, at det er rimeligt, at man fra Folketingets side skal lovgive på dette område. Vi har fuld tillid til, at kommunerne bedst selv kan vurdere, hvordan lederen af deres bibliotek skal være ansat.